

Gyakorlati madárvédelem a ház körül

2. Itató és porfürdő

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME)

2011.

Itató

- **A legegyszerűbb itató a 40-60 cm átmérőjű műanyag virágalátét:**
  - ez nem törik el könnyen még a téli fagyokban sem
  - a mélysége nem haladja meg az ideális 10 cm-t
  - elég méretes ahhoz, hogy nagyobb madarak is fürdeni tudjanak benne
- **Szinte bárhol itathatunk:**
  - a talajon és a talajszint felett (tuskóra, kisasztalra helyezett tálcával)
  - kertben
  - ablakban, ablakpárkányon
  - teraszon, erkélyen
- **Egész évben itassunk!**
- **Mindig legyen tiszta víz az itatóban:**
  - naponta cseréljük
  - télen naponta szedjük ki a jeget, és töltsünk langyos vizet helyette
  - különösen nyáron havonta sikáljuk ki az algát az itatóból
- **Ha az itató mélysége meghaladja a 10 cm-t, a madarak biztonsága érdekében tegyünk bele beülőágot vagy követ**

Itató

Nyári kánikulában a madarak nehezen találnak vizet a településeken, ezért ...

Itató

... képesek a leghetlehetősebb helyeken inni (balkáni gerle) ...

Itató

... és fürdeni (házi veréb).

Itató

Az ideális madáritató akkora, hogy abban a madarak nem csak inni, ...

Itató

... de teljes testükkel megmártózva ...

Itató

... fürdeni is tudnak (széncinegék).

Itató

Ehhez azonban nincs szükség drága és bonyolult fenntartású, nagy kerti tóra!

Itató

Ugyan vásárolhatunk speciális függő vagy ...

Itató

... ablakitatót, ...

Itató

... de egy kiszolgált cseréptál ...

Itató

... vagy egy nagy műanyag tálca többnyire jobb megoldást jelent.

Itató

Ha a víz 10 cm-nél mélyebb, tegyük bele valamilyen beülőt (balkáni gerle), ...

Itató

... a kisebb madarak biztonsága érdekében (fiatal házi veréb).

Itató

A legjobb madáritató a nagyobb műanyag virágalátét. Ebben a balkáni gerle méretű madarak nemcsak inni, ...

Itató

... de fürdeni is tudnak.

Itató

Az ilyen látszólag kisméretű itatót is gyorsan megtalálják a környék fekete ...

Itató

... rigóí, ...

Itató

... zöldikéi (ez az öreg hím madár gyűrűt visel a bal lábán), ...

Itató

... házi és mezei verebei, ...

Itató

... de megjelenhetnek akár őszapó csapatok is itt.

Itató

Télen az itatók befagynak, ...

Itató

... és az olajos magvaktól szomjas madarak nem jutnak vízhez.

Itató

Ezért langyos vízzel naponta olvasszuk ki a jeget, ...

Itató

...majd töltünk a helyére kézmeleg vizet.

Itató

Jégtelenítés után inni érkező vörösbecgy.

Porfürdő

- **A madarak a vízfürdő mellett máshogy is küzdenek a külső élősködők ellen:**
  - hangyabolyba fekvéssel a hangyák által termelt hangyasavval
  - napfürdővel
  - porfürdővel
- **A porfürdőhöz száraz, finom szemcséjű talajra van szükség**
- **A gyepel, aszfalttal, térkővel borított lakott területeken a madarak egyre kevésbé találnak ilyen helyeket**
- **Szerencsére ugyan olyan egyszerűen létesíthetünk porfürdőt, mint itatót:**
  - a növényzet eltávolításával
  - a talaj fellazításával
  - porfürdő tálcákkal
- **Az itatót és a porfürdőt lehetőleg együtt, egymás mellett alkalmazzuk!**

Porfürdő

Napfürdőző öreg fekete rigó hím.

Porfürdő

Megfelelő helyen a madarak akár naponta többször is porfürdőznek a nyári melegben, amikor az élősködők különösen aktívak (mezei veréb).

Porfürdő

Ha a talaj kellően finom szerkezetű, elegendő eltávolítani a fedő növényzetet, majd fellazítani a földet – és máris kész a porfürdő.

Porfürdő

Amennyiben a talaj köves, ássunk fél ásónyomnyi mély gödröt, ...

Porfürdő

... majd töltsük fel szitált homokkal addig, ...

Porfürdő

... hogy ez kis dombot alkosson.

Porfürdő

A legegyszerűbb, ráadásul mobil porfürdő műanyag virágalátétből készíthető, ez az eszköz akár a talajszint fölé is kihelyezhető.

Porfürdő

A 100x50 cm-es virágláda-alátét ideális porfürdőnek, mert ebben egyszerre akár több madár, ...

Porfürdő

... például egy verébcsoport is elfér (házi verebek).

Porfürdő

A porfürdőt lehetőleg az itató közvetlen közelébe helyezzük el, ...

Porfürdő

... mert vizes tollazattal hatékonyabb a porfürdő (fiatal házi veréb).

Porfürdő

A porfürdőt és az itatót érdemes az ablak elé telepíteni, mert ...

Porfürdő

... így jól megfigyelhetjük (házi veréb), ...

Porfűrdő

... és akár le is fotózhatjuk, filmezhetjük a madarakat.

Porfürdő

Ha tudjuk, a várható esők előtt fedjük le a tálcát, ...

Porfürdő

... mert így ezt követően is száraz homok várja a madarakat.

Kapcsolódó www.mme.hu honlapoldalak

- **Madárbarát kert program** > Napi madárvédelem > [Madárbarát kert program](#)
- **Madárvédelmi eszközök** > Napi madárvédelem > [Madárvédelmi eszközök](#)
- **Más fajok védelmi eszközei** > Napi madárvédelem > [Más fajok védelmi eszközei](#)
- **Madárvédelmi eszközök beszerzése az MME webboltjából** > [Bolt](#)
- **Csináld magad! – ötletek** > Napi madárvédelem > [Csináld magad! - ötletek](#)
- **Fotózzunk! – ötletek** > Napi madárvédelem > [Fotózzunk! – ötletek](#)
- **Madarász programok** > Környezeti nevelés > [Közösségi programok](#)
- **Madártávlat magazin** > Magunkról > Madártávlat magazin > [Archívum](#)
- **MME tagság** > Csatlakozzon > [Tag szeretnék lenni!](#)
- **Magyarország madarai** > Természetvédelem > [Magyarország madarai](#)
- **Kutatási programok ifjú természettudósok számára**
  - > Természetvédelem > Monitoring Központ > [Kedvenc madarászhelyem program](#)
  - > [Mindennapi Madaraink Monitoringja](#)
- **Madárgyűrűzés** > Természetvédelem > [Madárgyűrűzési Központ](#)

**Az MME YouTube csatornáján
rengeteg érdekes kisfilm várja,
hogy megnézd!**

Csatlakozz Te is az MME Madárbarát kert programjához!

Részletek: www.mme.hu > Napi madárvédelem > [Madárbarát kert program](#)

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
Budapest 1121, Költő u. 21

*Fotók és szöveg: Orbán Zoltán
MME Madárbarát kert
programvezető*